

FIBULA DIGITATA DESCOPERITA LA DERVENT (reg. Dobrogea)

În campania de săpături arheologice din vara anului 1961 pe dealul Dervent, situat pe malul dobrogean al Dunării, în dreptul insulei Păciul lui Soare, la circa 18 km est de vechiul Durostorum¹, a fost descoperită jumătatea — și anume placa semidiscoidală — a unei fibule digitate de bronz (fig. 1).

Ea a fost găsită într-un mediu arheologic romano-bizantin lipsit cu desăvârșire de vreo urmă de cultură materială care ar putea fi atribuită slavilor timpurii. Nivelul despre care este vorba se datează în a doua jumătate a sec. VI. De altfel, la circa 4 m depărtare de locul găsirii

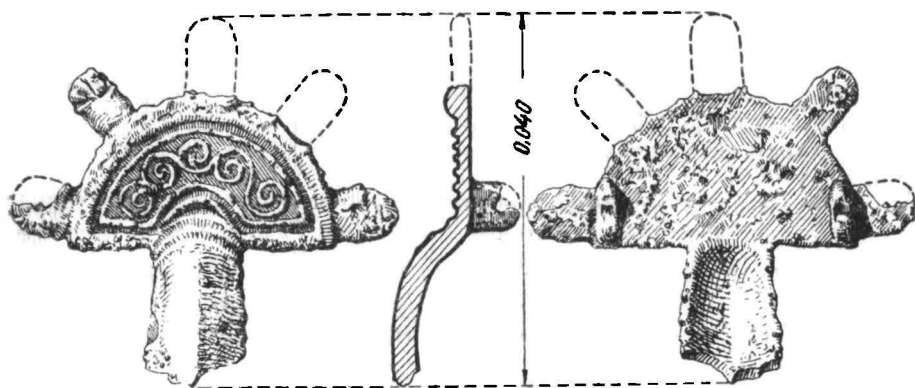

Fig. 1. — Fibulă digitată descoperită la Dervent (reg. Dobrogea).

fibulei a apărut și o monedă din vremea împăratului Iustin II. Data de sfârșit a acestui nivel, judecând după inventarul ceramic nu ar putea să ajungă pînă la începutul sec. VII. Aici lipsesc, cel puțin pînă în mo-

¹ Petre Diaconu, *Săpăturile de la Păciul lui Soare*, în *Materiale*, VI, p. 654, fig. 1.

mentul de față, amforele alungite, vasele cu „umbo” pe fund¹ și alte categorii ceramice databile și la începutul sec. VII.

Fragmentul, în stare proastă de conservare, se compune dintr-o placă semidiscoidală, prevăzută cu cinci butoni, dintre care doi lipsesc complet, iar alți doi sînt în bună parte știrbiți, degradări survenite încă din vechime.

Decorul plăcii, realizat prin excizare, reprezintă o ghirlandă spiralică înscrisă într-un chenar. În cîmpul din concavitatea chenarului este realizată o linie semicirculară. Din cauza stării precare de conservare nu se poate sesiza nici profilarea exactă a butonilor și nici eventualul ornament pe care aceștia îl vor fi avut.

Arcul fibulei, păstrat numai pe jumătate, are la capătul superior două șanțuri transversale. În același timp el este ușor ogival în secțiune și scobit pe fața ventrală.

Pe dosul plăcii semidiscoidale, la baza butonilor inferiori laterali, a fost realizată, o dată cu turnarea fibulei, cîte o urechiușă pentru fixarea resortului. Ambele urechiușe sînt știrbite din vechime. Pe această parte a fibulei nu se păstrează nici o urmă de fier.

Fibula digitată de la Derwent are analogii cu fibula de tip Suuk Su² (mai precis, Artek) și fibula de tip Arçar³.

PETRE DIACONU

ПАЛЬЧАТАЯ ФИБУЛА ИЗ ДЕРВЕНТА (обл. Доброджа)

РЕЗЮМЕ

Автор описывает половину пальчатой фибулы, найденной во время археологических раскопок на холме Дервент, находящемся на правом берегу Дуная на расстоянии примерно 18 км к востоку от древнего Дуросторума.

Фибула с высеченным орнаментом обнаружена в римско-византийской среде, датируемой второй половиной VI в. н.э. Она имеет аналогии с фибулами из Суук Су и Арсара.

ОБЪЯСНЕНИЕ РИСУНКОВ

Рис. 1. — Пальчатая фибула из Дервента (обл. Доброджа).

¹ Asemenea vase au fost găsite la Hinog, vechiul Axiopolis, Mangalia, Constanța și în alte așezări romano-bizantine din Dobrogea. Vezi Petre Diaconu, *Un nou tip ceramic din epoca romano-bizantină*, în *SCIV*, 2, 1959, p. 487—489 și I. Barnea, *Date noi despre Aziopolis*, în *SCIV*, 1, 1960, p. 76.

² J. Werner, *Slawische Bügelfibeln des 7. Jahrhunderts*, în *Reinecke Festschrift*, Mainz, 1950, pl. 41 B.

³ *Ibidem*, pl. 41 D. Pentru fibula de la Arçar vezi și St. Mihailov, *Ранносредовекни фибулы в България*, în *Izvestiia-Institut*, XXIV, Sofia, 1961, p. 41, fig. 3/6.

FIBULE DIGITÉE DE DERVENT (région de Dobrogea)

RÉSUMÉ

L'auteur présente la moitié d'une fibule digitée découverte lors des fouilles archéologiques de la colline de Dervent, située sur la rive droite du Danube, à 18 km environ à l'est de l'antique Durostorum.

La fibule, dont la décoration est réalisée par excisions, se trouvait dans un milieu romano-byzantin daté de la seconde moitié du VIe siècle de notre ère. Elle offre des analogies avec celles de Suuk Su et d'Arçar.

LÉGENDE DES FIGURES

Fig. 1. — Fibule digitée découverte à Dervent (région de Dobrogea).

Biblioteca Muzeului de Istorie

al

TRANSILVANIEI

INV.